

Sabies que... ?

... els estornells volen en formació per una qüestió de supervivència?

Per **Enric Culat**

A l'hivern, milions d'estornells (*Sturnus vulgaris*) es reuneixen en grans esbarts tant a l'hora de menjar com per al repòs nocturn, cercant passar la nit a espais urbans, lluny dels depredadors. També ocupen espais naturals com el de s'Albufera de Mallorca, on se refugien a les grans extensions de canyet (*Phragmites australis*), on s'exposen als depredadors, com els falcons (*Falco peregrinus*) i les arpelles (*Circus aeruginosus*), que els esperen a la posta del sol.

Aquests grans estols es mouen de forma sincronitzada com si es tractés d'un sol individu. Però, per què no xoquen entre ells? Un grup de científics israelians, encapçalats per Amotz Zahavi, ha determinat que cada au, quan vola, va lligada a altres sis, a les que no perd de vista mai, i volen de manera sincronitzada. Aquestes grans formacions

faciliten la seva defensa. De fet, quant major és el grup menys possibilitats té cada individu de ser capturat. La zona més segura és el cor del grup, una àrea exclusiva que ocupen els mascles de més edat. Pel contrari, les femelles i els mascles joves són desplaçats a l'exterior, on queden més exposats als atacs. Aquest desavantatge queda compensat pel fet que la major acumulació d'individus a la part exterior crea un efecte "mur" que en ocasions dissuadeix els depredadors de llançar-se a l'atac. •

TONI MUÑOZ

Notícies del món

Un jove d'ibis ermità abatut per caçadors a l'Aràbia Saudita

Per **Vicky Heredero**



Exemplar d'ibis ermità.

Un dels darrers individus de la petita colònia d'ibis ermità (*Comatibis eremita*), que hi ha a l'Orient Mitjà ha estat abatut per un caçador furtiu a l'Aràbia Saudita, fet que ha deixat la colònia en un estat crític, amb només quatre individus. Aquesta espècie està en greu perill d'extinció, amb una colònia de 210 individus al Marroc i una més petita redescoberta l'any 2002 a Síria.

El pas migratori és un dels problemes que aquesta espècie presenta als científics, ja que els adults de la colònia de Síria migren travessant els deserts del nord-oest d'Àfrica, cap a les terres altes d'Etiòpia. Durant aquest pas pels deserts, corren greu perill per la gran quantitat de caçadors. La migració dels joves és un misteri.

Per això, ornitòlegs de la RSPB, BirdLife i IUCN varen marcar dos individus joves -un exemplar anomenat Júlia va ser l'abatut- amb radiotransmissors. Tres individus d'una colònia reintroduïda a Turquia també varen ser marcats l'any passat i altres exemplars enguany. Els han trobat tots morts. •

Més que aucells

Bufo balearicus

Per **Cati Artigues**
cartigues@gmail.com

Ens agraden els aucells i sortim a cercar-los amb els nostres binocles penjant al coll. Però la natura ens ofereix moltes coses més i som conscients d'això quan sortim al camp i ens crida l'atenció un insecte, un bolet, una orquídia... Per què no gaudir a la vegada de tota aquesta diversitat que ens envolta? Aquesta secció intentarà guiar-vos-hi però bastarà que tingueu els ulls sempre ben oberts... i no tan sols per observar aucells.

Fa setmanes que ha començat l'hivern i encara es farà llarga l'arribada de la primavera. Caldrà estar atents per adonar-se de com les rigoroses i dures jornades d'hivern pareixen no ser suficients per retenir la primavera que, dia a dia, cerca esquerdes per fer-se més evident. Així

que, durant els pròxims mesos, ja podreu escoltar cantar, a posta de sol o de nit, els mascles de calàpet, *Bufo balearicus* (Boettger, 1880).

Malgrat el seu nom, aquest amfibi rabassut no és endèmic, ja que es troba a Itàlia, Còrsega i Sardenya, des d'on es pensa que va ser introduït a les nostres illes molt temps enrere. No és rar trobar-lo a gran diversitat d'ambients, com a zones dunars, camps conreats o garrigues àrides, així que no deixeu de guaitar a les petites basses que es formen per les pluges en aquests bi-



Les femelles de *Bufo balearicus* se caracteritzen per presentar al cos una puntuació verrucosa de color vermell, que és molt més discreta en els mascles.

òtops, ja que a partir del febrer s'hi poden trobar les primeres postes. És important que comuniqueu aquests tipus de troballes, ja que contribuïreu a conèixer millor la fenologia i distribució d'aquesta espècie. •

Identificació

Els ardeids

per **Pere Vicens**
pvicenssiquier@gmail.com

Dins del grup dels ardeids o agrons, hi ha algunes espècies de coloració blanca que sovint ens poden confondre. Destriar-les de forma correcta, però, és relativament senzill si seguim unes pautes de diferenciació.

De mida més petita, ens és possible observar en migració al **bec planer** *Platalea leucorodia*. De cames llargues i d'ales relativament més amples, el detall més diferencial és el bec: llarg i gruixut, en forma de pala. Quan vola, ho fa amb el coll estirat i una mica caigut. Els joves, molt semblants als adults, tenen el bec de color gris-rosat i unes taques negres a les puntes de les ales, fàcils de veure quan estan volant.

El **toret** *Ardeola ralloides* és l'au més petita de totes les de coloració blanquinosa. Encara que no és ben bé blanca, sinó de coloració crema rosada, quan vola es destaquen les ales de color blanc pur sobre la resta del cos, més fosca. Arriba migrant ja ben entrada la primavera i es pot veure durant tot l'estiu a s'Albufera, on hi cria una petita colònia. Sol caminar d'una manera molt peculiar: quasi perpendicular al terra, amb el coll estirat.

És realment diferent a la resta dels agrons, amb el bec llarg i relativament gruixut, de color gris fosc (que torna de color de cel amb la punta negra a l'època de cria) amb unes plomes llargues de color grisenc al cap i les cames de color verd oliva. L'esquena i la part superior de les ales és sempre de color crema als adults i terrosa fosca als joves. Quan vola li destaquen el coll, el cap i el bec, molt estirats, amb un cos relativament petit, i els peus li surten poc per darrere la coa.

L'**agré blanc gros** *Egretta alba* és l'agré més gros dels que habitualment ens visiten (més i tot que el conegut agré gris *Ardea cinerea*). Té el bec gruixut, de color groc, amb les cames i els peus de color fosc. El coll és molt llarg i arrellegat en una S molt marcada. Quan arriba l'estiu, alguns exemplars poden restar entre les nostres zones humides i és llavors quan el bec es torna de coloració fosca i les cames agafen coloracions grogues per la pujada d'hormones nupcials. Al vol és enorme, amb un bateig d'ales suau i calmat.

Semblant a l'agré blanc gros, i present durant gairebé tot l'any, tenim l'**agré blanc** *Egretta garzetta*, però és de mida molt més petita (quasi la meitat). Té el bec prim i llarg, de color negre, i els peus de color groc verdós, ben visibles al vol. El coll és relativament més curt i sobre el cap hi destaquen una o dues plomes llargues i primes que li pengen clatell avall.

De mida quasi igual a l'agré blanc però amb el cap més arrodonit i d'aspecte un poc geperut ens trobam l'**esplugabous** *Bubulcus ibis*. Té els peus negres i el bec curt de color groc-taronja. Sol ser més terrestre i poques vegades està amb els peus dins l'aigua. Al vol es diferencien perquè l'agré blanc té les ales una mica més llargues i les cames surten més per darrere de la cua. A més, l'esplugabous vola amb les ales una mica més corbades cap avall i les batudes són lleugerament més ràpides. Durant la primavera canvia de color: l'esquena, el coll i el cap es tornen de color taronja, mentre el bec i les cames agafen un encès color rosat.